

Fer història i divulgar història és fer política. I la política no pot ser neutral. L'historiador i el que l'explica recollint el que han dit uns i altres sobre uns episodis determinats o sobre una època concreta o sobre un llarg període d'un poble o d'una ciutat, d'una contrada o d'una regió, sempre treballa sospesant el pro i el contra del que llegeix i prenent partit o establint una interpretació personal dels fets.

En les circumstàncies en què viu el nostre país, fer història i divulgar història entre les noves generacions que han passat per l'escola amb una bona atenció respecte del passat de la nostra terra, és fer una acció cultural i patriòtica alhora. Quan no es poden comentar els fets llunyans o propers del nostre viure col·lectiu ni es pot parlar de cap català nacional sense posar sordina a les nostres paraules; quan la història de la gran majoria de les comarques catalanes està per fer utilitzant no solament les biblioteques i els arxius sinó també la documentació disponible però encara sense haver-ne pogut treure tot el suc; quan ens cal valorar tot el que han fet les generacions immediates a les nostres i només ho podem fer a mitges, i explicar a mitges l'experiència viscuda per la nostra comunitat nacional, comarcal o ciutadana, per tal d'evitar d'ensopegar en la mateixa pedra i comprovar que moltes de les idees i actuacions d'avui foren idees i actuacions, idèntiques o molt semblants, dels nostres pares, és quan té més valor trobar la manera d'explicar aquestes coses.

I aquesta manera de divulgar la nostra història és la que ha fet Joan Baptista Xuriguera parlant del passat i del present de Balaguer,* en dues conferències donades una a la mateixa ciutat on va viure durant uns quants anys de la seva infantesa i l'altra al Centre Lleidatà, de Barcelona.

La història antiga dels balaguerins és explicada amb un recull important de dades sobre els quatre darrers comtes d'Urgell i tot un capítol és dedicat a Jaume el Dissortat, i un altre a la fi del comtat d'Urgell que trunca el fil de la nostra història nacional. La personalitat i la força de Balaguer i dels balaguerins tanca la dissertació. Heus ací una bona feina feta i una bona feina a fer en relació amb altres poblacions i episodis de la nostra història.

* *Fonació de Balaguer. Passat i present*, per Joan Baptista Xuriguera.—Barcelona, Publicacions Herda, 1966.